

Správa o emisiách EÚ ETS a EÚ ESR za rok 2022

Bratislava, 15. apríl 2024

OBSAH

1. ÚVOD.....	2
2. EMISIE POD EÚ SYSTÉMOM OBCHODOVANIA (EÚ ETS).....	4
2.1 Emisie EÚ ETS v energetike	4
2.2 Emisie EÚ ETS v priemysle (IPPU).....	5
3. EMISIE POD EÚ NARIADENÍM O EFFORT SHARING (EÚ ESR)	6
3.1 Emisie EÚ ESR v energetike	7
3.2 Emisie EÚ ESR v priemysle.....	9
3.3 Emisie EÚ ESR v doprave	10
3.4 Emisie EÚ ESR v ostatných sektoroch.....	10
4. BUDÚCNOSŤ SYSTÉMU EÚ ETS.....	11

1. ÚVOD

Emisie skleníkových plynov Slovenskej republiky sa vyhodnocujú od roku 1990, pričom najnovšie údaje o emisiách sú za rok 2022, zverejnené k 15. marcu 2024.

Celkové antropogénne emisie skleníkových plynov (GHG) Slovenskej republiky, za rok 2022 dosiahli **37 012 Gg CO₂** ekvivalentov bez započítania záchytov zo sektoru LULUCF a bez započítania nepriamych emisií z priemyselných rozpúšťadiel a poľnohospodárstva. Celkové emisie skleníkových plynov medziročne výrazne klesli najmä v dôsledku poklesov v energetike a priemysle. **V percentuálnom vyjadrení je to pokles o 10 % v porovnaní s rokom 2021 a o 49 % v porovnaní so základným rokom 1990. Emisie skleníkových plynov v roku 2022 dosiahli úplne najnižšiu úroveň od roku 1990.**

Dôležitým ukazovateľom trendu emisií je ich vývoj v jednotlivých sektoroch. Legislatívne opatrenia Európskej komisie zaraďujú emisie skleníkových plynov do dvoch základných skupín podľa legislatívneho nástroja ich regulácie, a to sú emisie zaradené do **EÚ ETS** ([smernica o obchodovaní s emisnými kvótami](#)) a do **EÚ ESR**¹ ([rozhodnutie o spoločnom úsilí pri redukcii emisií mimo EÚ ETS](#)). Povinnosť reportovať emisie skleníkových plynov v rozdelení na EÚ ETS a EÚ ESR sú ukotvené aj v [nariadení o riadení energetickej únie](#). Tieto údaje pripravuje Slovenský hydrometeorologický ústav – Odbor emisie a biopalivá.

Napriek tomu, že smernica o EÚ ETS platí od roku 2005, v súčasnosti je vo štvrtej fáze (2021 – 2030), rozhodnutie EÚ ESR je rozdelené na obdobie od roku 2013 – 2020 (pôvodne EÚ ESD rozhodnutie) a obdobie rokov 2021 - 2030 so základným rokom 2005 (rok, od ktorého sa počíta redukcia emisií pod EÚ ESR). Ďalším rozdielom medzi obidvoma systémami je aj uplatnenie ich záväzkov. Zatiaľ čo EÚ ETS neobsahuje konkrétne záväzky pre štát (iba pravidlá pre jednotlivých ekonomických operátorov v schéme), ale ročné trajektórie zníženia emisného stropu, pri EÚ ESR je záväzok platný na úrovni štátu. Emisie pod obidvoma systémami prechádzajú ročnými medzinárodnými kontrolami. **Obrázok č. 1** uvádza celkové porovnanie emisií skleníkových plynov s cieľom Fit for 55, čo je -55 % oproti roku 1990.²

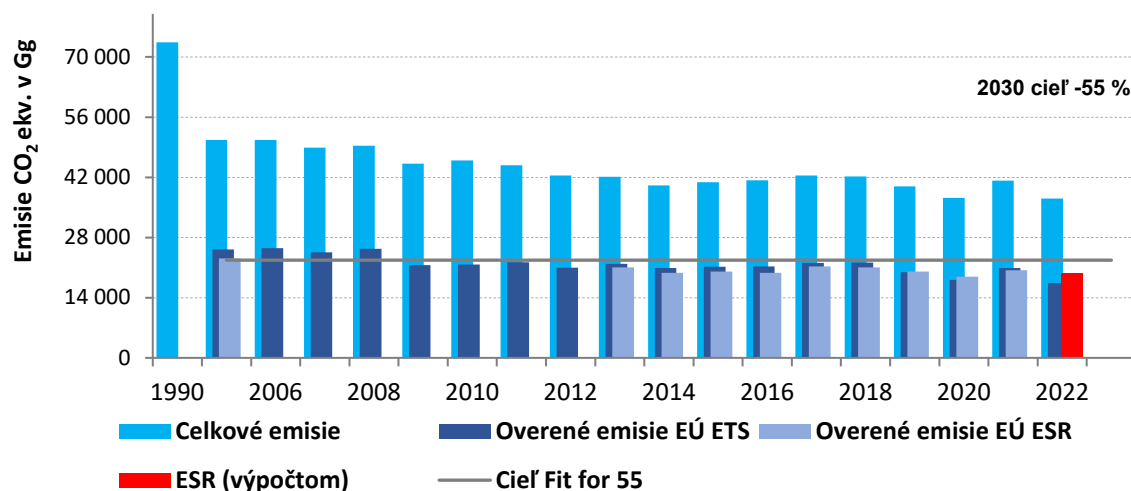
¹ Článok 14 hovorí o separátnom nahlasovaní skleníkových plynov EÚ ETS a EÚ ESR

² Fit for 55 odkazuje na cieľ EÚ znížiť do roku 2030 čisté emisie skleníkových plynov aspoň o 55 %. Navrhovaný balík si kladie za cieľ zosúladiť legislatívu EÚ s cieľom do roku 2030.

<https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/analyza-vplyvov-balika-fit-55.html>.

Obrázok č.1: Celkový vývoj emisií skleníkových plynov od roku 1990 v rozdelení na EÚ ETS a EÚ ESR*.

Vývoj emisií EÚ ETS a EÚ ESR v Slovenskej republike

* rok 2022 pre EÚ ESR je predbežný

Celkové overené hodnoty emisií regulovaných pod EÚ ETS a EÚ ESR sú uvedené v [Tabuľke č. 1](#). Podiel EÚ ESR/GHG za roky 2006 – 2012 bol stanovený výpočtom, EÚ ESR rozhodnutie platí od roku 2013

Tabuľka č. 1: Hodnoty emisií skleníkových plynov k 15. marcu 2024.

Rok	1990	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové emisie	73 374,79	50 615,55	50 635,23	48 831,19	49 306,76	44 087,15	45 839,56
Overené EÚ ETS	NA	25 231,77	25 543,24	24 516,83	25 336,71	21 595,21	21 698,63
Overené EÚ ESR	NA	23 137,11	NA*	NA*	NA*	NA*	NA*
Podiel ETS/GHG	NA	50%	51%	50%	52%	48%	48%
Podiel ESR/GHG	NA	46%	49%	50%	48%	52%	52%
Rok	1990	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkové emisie	73 374,79	44 754,81	42 396,04	41 071,28	40 051,70	40 787,82	41 227,22
Overené EÚ ETS	NA	22 222,53	20 937,59	21 831,83	20 918,07	21 181,22	21 264,05
Overené EÚ ESR	NA	NA*	NA*	21 080,25	19 782,14	20 084,62	19 758,69
Podiel ETS/GHG	NA	50%	50%	52%	52%	52%	52%
Podiel ESR/GHG	NA	50%	50%	50%	50%	49%	48%
Rok	1990	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkové emisie	73 374,79	42 354,94	42 165,93	39 866,12	37 131,00	41 162,47	37 012,71
Overené EÚ ETS	NA	22 063,23	22 193,40	19 903,84	18 170,00	20 898,87	17 418,25
Overené EÚ ESR	NA	21 249,80	21 065,07	20 087,96	18 877,704	20 370,00	19 633,96**
Podiel ETS/GHG	NA	52%	53%	50%	49%	51%	47%
Podiel ESR/GHG	NA	50%	50%	51%	51%	49%	53%

*NA=neaplikovateľné

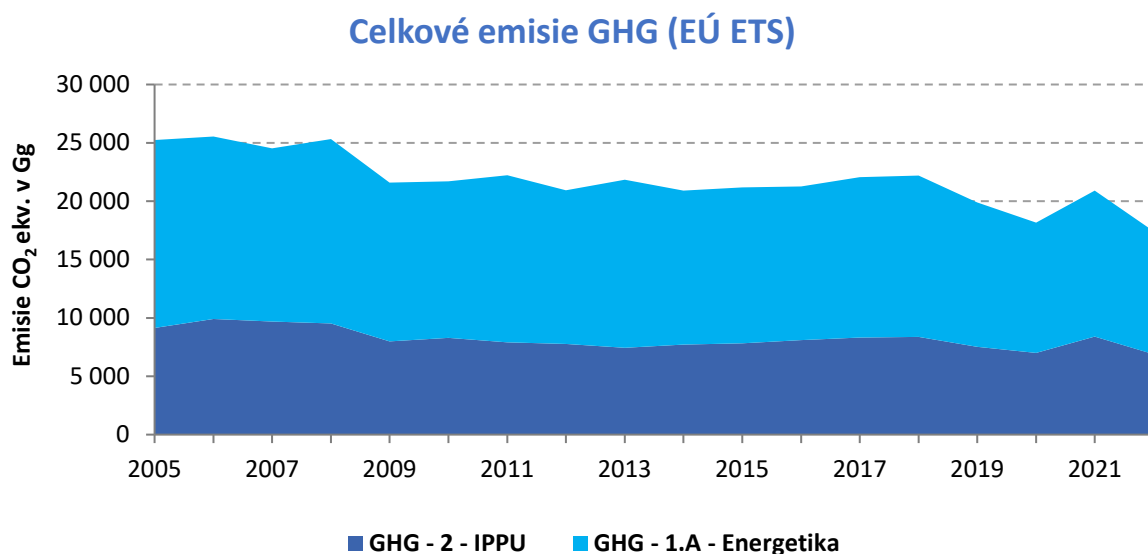
**EÚ ESR emisie za rok 2022 sú stanovené výpočtom, overené budú až k 30. júnu 2024.

Dôležitým trendom z posledných sledovaných rokov je obrat v pomere emisií regulovaných pod EÚ ETS, kedy už nepredstavujú nadpolovičnú väčšinu (pokles z 50 % v roku 2005 na 47 % v roku 2022). Odliv emisií z EÚ ETS je zapríčinený viacerými faktormi, medzi ktoré patria aj zmeny v rozsahu uplatnenia smernice na jednotlivé prevádzky (od roku 2012 zaradenie leteckej dopravy, od roku 2013 rozšírenie rozsahu aktivít), zdražovanie emisných kvót, pokles bezodplatných kvót a v neposlednom rade aj vypočítavé delenie väčších podnikov na menšie tak, aby nespádali pod systém EÚ ETS. Keďže zatiaľ žiadna iná regulácia nevytvára taký vysoký tlak na znižovanie emisií, je to značne negatívny trend. Všeobecne platí, že znižovanie emisií **mimo EÚ ETS je pre Slovensko drahšie, citlivejšie a legislatívne komplikovanejšie.**

2. EMISIE POD EÚ SYSTÉMOM OBCHODOVANIA (EÚ ETS)

Emisie EÚ ETS poklesli medzi rokmi 2005 a 2022 z hodnoty **25 231 Gg CO₂** ekvivalentov na hodnotu **17 418 Gg CO₂** ekvivalentov, čo predstavuje pokles o 31 % oproti roku 2005. Emisie EÚ ETS sú v prevažnej miere emisie CO₂ zo sektorov energetika – stacionárne spaľovanie palív a priemyselné procesy (IPPU). Rozdelenie EÚ ETS emisií medzi sektory energetika a priemysel sú medzi rokmi 2005 a 2022 prakticky konštantné a pohybujú sa v rozmedzí 58 – 64 % (**Obrázok č. 2**).

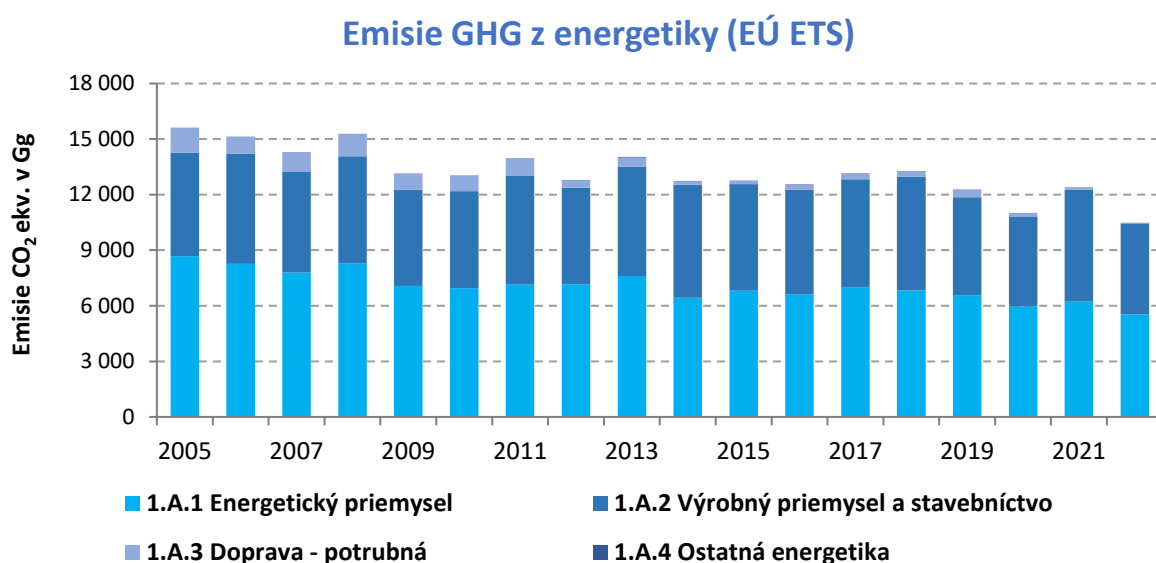
Obrázok č. 2: Trend emisií EÚ ETS v rozdelení na emisie v sektore energetika a priemysel.

2.1 Emisie EÚ ETS v energetike

CO₂ emisie v EÚ ETS v sektore energetika poklesli medzi rokmi 2005 a 2022 z hodnoty **15 611 Gg CO₂** na hodnotu **10 454 Gg CO₂**. Uvedený pokles predstavuje hodnotu 33 %. Emisie EÚ ETS v energetike – spaľovanie palív pochádzajú hlavne z energetického priemyslu (výroba elektriny a tepla), spracovateľského priemyslu a stavebníctva, potrubnej dopravy palív a z ostatnej energetiky. Najvýznamnejšie zdroje emisií EÚ ETS predstavujú emisie z výroby elektriny a tepla, rafinérie ropy a výroby železa a ocele. Emisie z cestnej, železničnej, leteckej a lodnej dopravy sú samostatne uvedené v podkapitole nižšie. Rozdelenie emisií v rámci EÚ ETS do jednotlivých kategórií je na **Obrázku č. 3**.

Obrázok č. 3: Rozdelenie a trend emisií EÚ ETS do kategórií v sektore energetika – spaľovanie palív.

2.2 Emisie EÚ ETS v priemysle (IPPU)

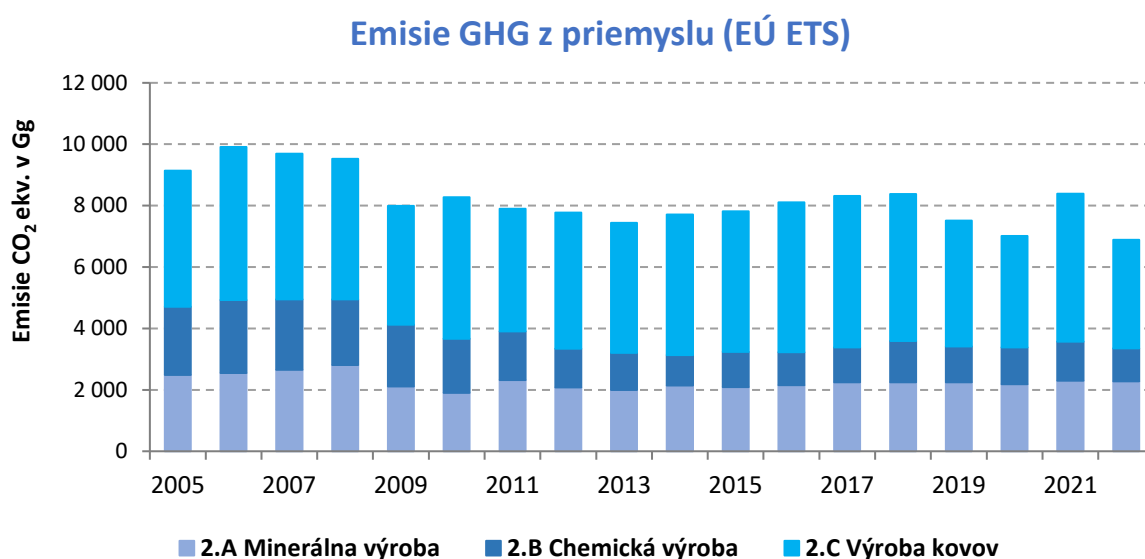
Emisie skleníkových plynov (CO₂ a N₂O) v EÚ ETS v sektore priemyselné procesy – technológia a výroba, poklesli medzi rokmi 2005 až 2022 z hodnoty **9 139 Gg CO₂** ekvivalentov na hodnotu **6 884 Gg CO₂** ekvivalentov. Uvedený pokles predstavuje hodnotu 24,7 %. Emisie EÚ ETS v priemysle – technológia a výroba pochádzajú hlavne z výroby minerálnych produktov, chemického priemyslu a výroby ocele a železa a iných kovov. Najvýznamnejšie zdroje emisií EÚ ETS predstavujú emisie z výroby vápna a cementu, výroby kyseliny dusičnej, dusíkatých hnojív a výroby železa a ocele. V kategórii minerálne produkty sa reportujú len emisie CO₂, ktoré boli v roku 2022 na úrovni **2 276 Gg**. Najväčší podiel má výroba cementu, ktorá je zastúpená DANUCEM Slovensko, Považská cementáreň, a.s. CEMMAC, a.s.(62 %), ďalej nasleduje výroba vápna zastúpená Calmit, spol. s.r.o. DOLVAP, s.r.o. Carmeuse Slovakia, s.r.o (23 %) a výroba magnezitu zastúpená SMZ, a.s. Jelšava (11 %).

Celkové emisie skleníkových plynov v kategórii chemická výroba v roku 2022 boli na úrovni **1 075 Gg CO₂** ekvivalentov, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom pokles o 15 %, a to najmä z dôvodu poklesu výroby chemických hnojív. Najväčším zdrojom emisií CO₂ (48,5 %) je výroba amoniaku, produkcia kyseliny dusičnej je veľkým zdrojom emisií N₂O.

Významnou priemyselnou činnosťou je výroba kovov, konkrétne výroba železa a ocele (U. S. Steel Košice, a. s.; ZTS Metalurg, a. s.; Železiarne Podbrezová a. s.), ale aj hutnícka druhovýroba a spracovanie kovov (U.S. Steel Košice, a. s.; ZTS Metalurg, a.s.; Železiarne Podbrezová a. s.; KOVOHUTY, a. s.), či výroba hliníka (Slovalco, a. s.). Celkové množstvo emisií v tejto kategórii bolo v roku 2022 na úrovni **3 531 Gg CO₂** ekvivalentov. Vďaka zníženému objemu produkcie ocele emisie poklesli v rámci tejto kategórie v porovnaní s predošlým rokom o 27 %.

Rozdelenie emisií EÚ ETS do jednotlivých kategórií a ich trend je uvedený na **Obrázku č. 4**.

Obrázok č. 4: Rozdelenie a trend emisií EÚ ETS do kategórií v sektore priemysel – technológia a výroba.

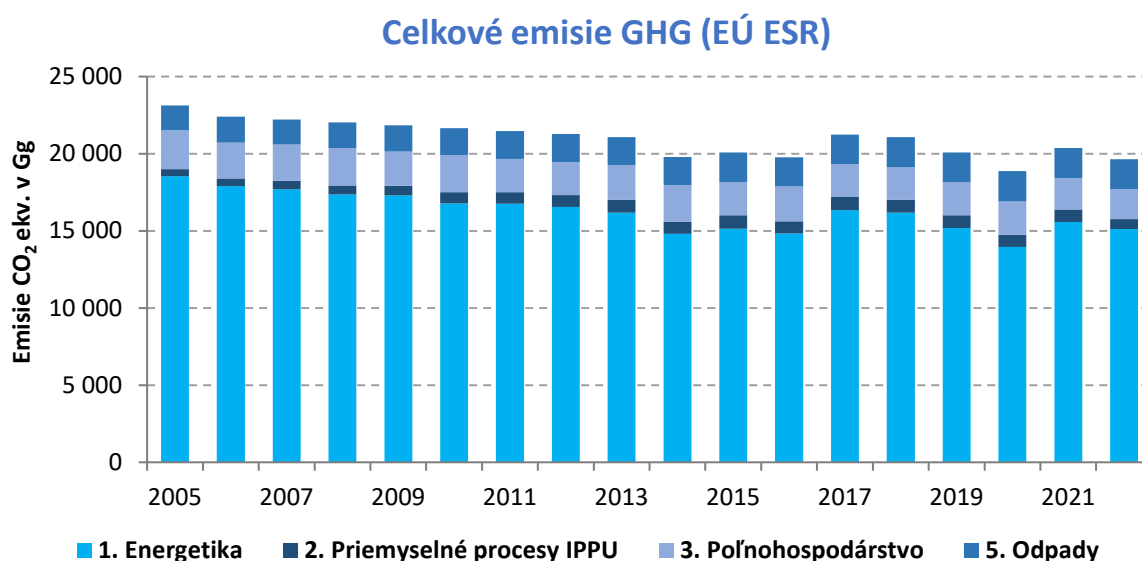

Emisie EÚ ETS poklesli medzi rokmi 2005 a 2022 o 31 %. Najviac poklesli emisie v energetike (o 33 %), emisie z priemyslu poklesli o 24 %. Najvýznamnejšie zdroje emisií v EÚ ETS predstavujú emisie z výroby elektriny a tepla, rafinérie ropy a výroby železa a ocele.

3. EMISIE POD EÚ NARIADENÍM O EFFORT SHARING (EÚ ESR)

Overené EÚ ESR emisie v roku 2005 dosahovali hodnotu **23 137 Gg CO₂** ekvivalentov, v roku 2021 mali hodnotu **20 370 Gg CO₂** ekvivalentov a predpokladá sa, že v roku 2022 dosiahnu úroveň **19 634 Gg CO₂** ekvivalentov (*emisie zatiaľ neoverené*). V roku 2005 predstavoval podiel ESR emisií k celkovým emisiám skleníkových plynov hodnotu 45,6 %, v roku 2022 dosahuje hodnotu 52,99 %. Najväčšie zastúpenie v roku 2022 má sektor energetika (73 %), nasleduje poľnohospodárstvo (10 %), odpady (9 %) a priemyselné procesy (4 %). Tieto pomery fluktuujú pomerne nevýznamne počas časového radu. Rozdelenie EÚ ESR emisií do jednotlivých CRF sektorov je zobrazené na **Obrázku č. 5**.

Obrázok č. 5: Rozdelenie a trend emisií skleníkových plynov pod EÚ ESR v jednotlivých sektoroch.

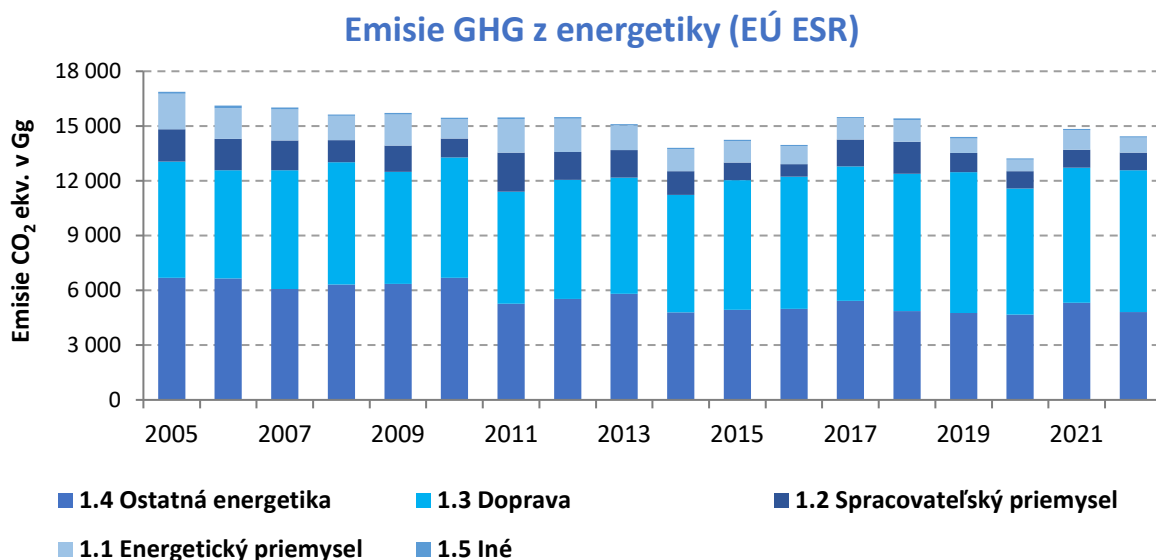

3.1 Emisie EÚ ESR v energetike

Pomer emisií EÚ ESR k celkovým emisiám skleníkových plynov v sektore energetika je v celom časom rade relatívne konštantný a pohybuje sa v rozmedzí 51 – 57 %. K významnej zmene trendu emisií EÚ ESR dochádza hlavne v prípade alokácií medzi jednotlivými sektormi. Rozdelenie emisií EÚ ESR, medzi základné kategórie sektora energetika, je znázornené na [Obrázku č. 6](#). K výrazným poklesom emisií skleníkových plynov v absolútnych hodnotách došlo primárne v sektore energetický priemysel a výrobný priemysel a strojárstvo. V relatívnych hodnotách je medziročná zmena alokácie ešte markantnejšia. Na [Obrázku č. 7](#) je porovnané rozdelenie emisií EÚ ESR do jednotlivých kategórií v rámci sektora energetika v rokoch 2005 a 2022. Najvyšší podiel na emisiách EÚ ESR v sektore energetika majú kategórie 1.4 - Ostatná energetika, čo je hlavne vykurovanie domácností a sektor doprava (hlavne cestná). V kategórii Ostatná energetika je trend mierne klesajúci, aj keď nie stabilný. Množstvo emisií sa znižuje vďaka zlepšovaniu tepelnoizolačných vlastností budov, obnovy vykurovacích zariadení a penetrácií moderných technológií. Emisie z dopravy³ aj napriek výraznej technologickej obnove vo vozovom parku stúpajú, intenzita dopravy sa stále zvyšuje a to znemožňuje pokles emisií dovedy, kým výraznejšie nepreniknú bezemisné technológie alebo nedôjde k obmedzeniu dopravy (intenzity).

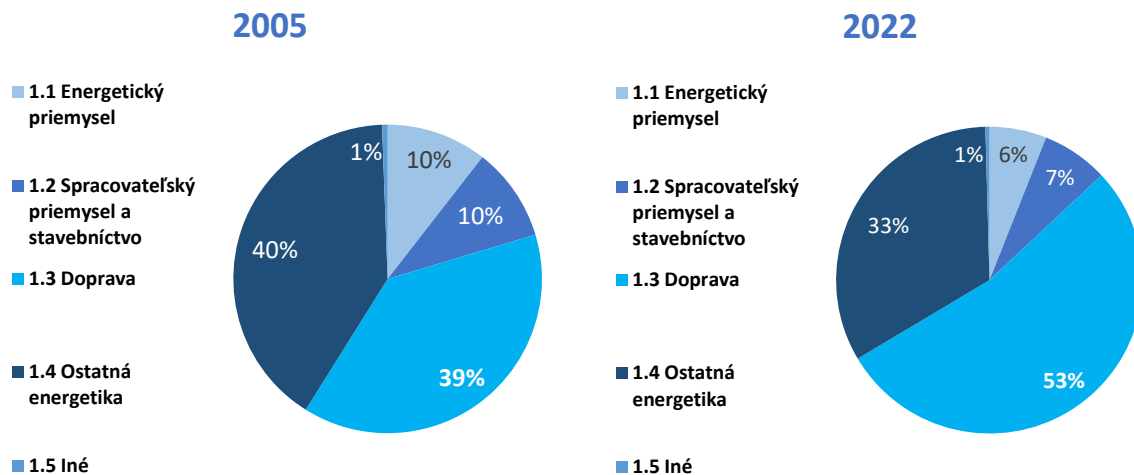
³ V rámci tejto kategórie nie sú zahrnuté emisie z potrubnej dopravy, ktorá sa využíva najmä na prepravu ropy, zemného plynu a iných ropných produktov. Medzi najväčších prepravcov patrí Transpetrol, a.s., a Eustream, a.s.

Obrázok č. 6: Rozdelenie a trend emisií EÚ ESR do kategórií v sektore energetika – spaľovanie palív.

Na základe **Obrázku č. 7** možno konštatovať, že k najmarkantnejšiemu poklesu emisií došlo v kategórii 1.1 Energetický priemysel. Ten pokrýva výrobu elektriny a tepla, rafinérie a spracovanie tuhých palív. Rafinérie ropy a spracovanie tuhých palív prakticky 100 % spadajú pod systém EÚ ETS, preto je uvedený pokles spôsobený primárne redukciami spotreby palív vo výrobe elektriny a tepla. Pokles produkcie emisií skleníkových plynov pri výrobe tepla súvisí s postupným nahradzovaním tuhých palív zemným plynom, zvyšovaním účinnosti výroby tepla a nárastom spotreby biomasy. Podobný trend možno pozorovať aj v spracovateľskom priemysle a strojárstve a v kategórii iné. Najväčší podiel emisií EÚ ESR alokovaných v energetike pochádza z dopravy. V roku 2022 je podiel z dopravy vyšší ako 53 %. Doprava je špecifickým sektorom, nakoľko je v ňom možné pozorovať kontinuálny nárast produkcie skleníkových plynov. Každoročný nárast produkcie skleníkových plynov začal v roku 2014 a maximum dosiahol v roku 2022 a to **7 762 Gg CO₂** ekvivalentov. Okrem nárastu počtu áut a zvyšovaní intenzity dopravy je hodnota emisií v doprave ovplyvnená aj relatívne vysokým priemerným vekom vozidiel na Slovensku.

Obrázok č. 7: Rozdelenie emisií EÚ ESR do kategórií v sektore energetika v rok 2005 a 2022.

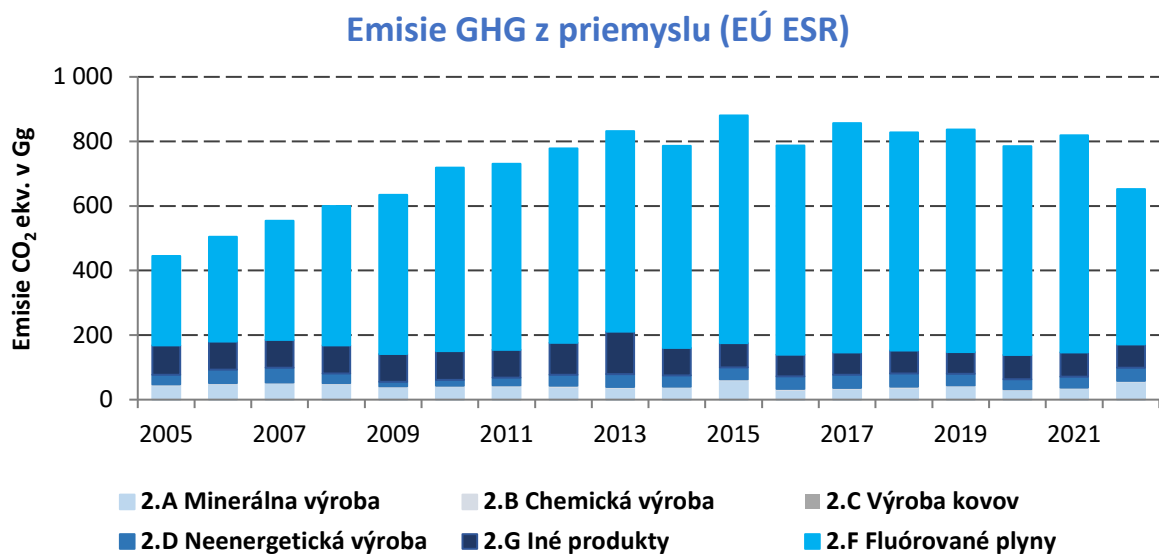

3.2 Emisie EÚ ESR v priemysle

Viac ako 73 % emisií skleníkových plynov v EÚ ESR v sektore priemysel tvoria fluórované uhľovodíky (kategória 2.F), ktoré sa používajú ako náhrada ODS (ozone depleting substances) v chladiarenských a klimatizačných zariadeniach. Preto je trend celkových emisií EÚ ESR v priemysle definovaný ich trendom. Doteraz rastúci trend sa zmenil v posledných rokoch na fluktujúci, čo pripisujeme prejavu účinku [smernice o fluórovaných skleníkových plynoch](#). Celkový pokles emisií v sektore priemysel je spôsobený aj zmenami a aktualizáciou metodiky IPCC⁴ z roku [2006](#) na metodiku IPCC [2019](#) Refinement a tiež prechodom globálnych potenciálov otepľovania (GWP) zo štvrtej hodnotiacej správy (AR 4)⁵ na piatu hodnotiacu správu (AR 5). Konkrétne zmeny sa týkali aktualizácie hodnôt [GWP](#) jednotlivých skleníkových plynov.

Emisie EÚ ESR vo výrobe minerálnych produktov majú mierne stúpajúci trend spôsobený vyššou produkciou v segmente, ktorý nie je zahrnutý v EÚ ETS. Emisie EÚ ESR v chemickom priemysle a priemysle výroby kovov sú zanedbateľné. V kategórii 2.D - Neenergetická výroba produktov majú emisie mierne rastúci trend, pokles emisií z používania mazadiel je prekonávaný nárastom emisií z močoviny používanej ako činidlo v technológiách na zníženie emisií oxidov dusíka (najmä automobilové katalyzátory). Emisie v kategórii 2.G – Iné produkty má mierne klesajúci trend vďaka postupnému znižovaniu oxidu dusného v medicínskych a aerosólových produktoch ([Obrázok č. 8](#)).

Obrázok č. 8: Rozdelenie a trend emisií EÚ ESR do kategórií v sektore priemysel - technológia a výroba.

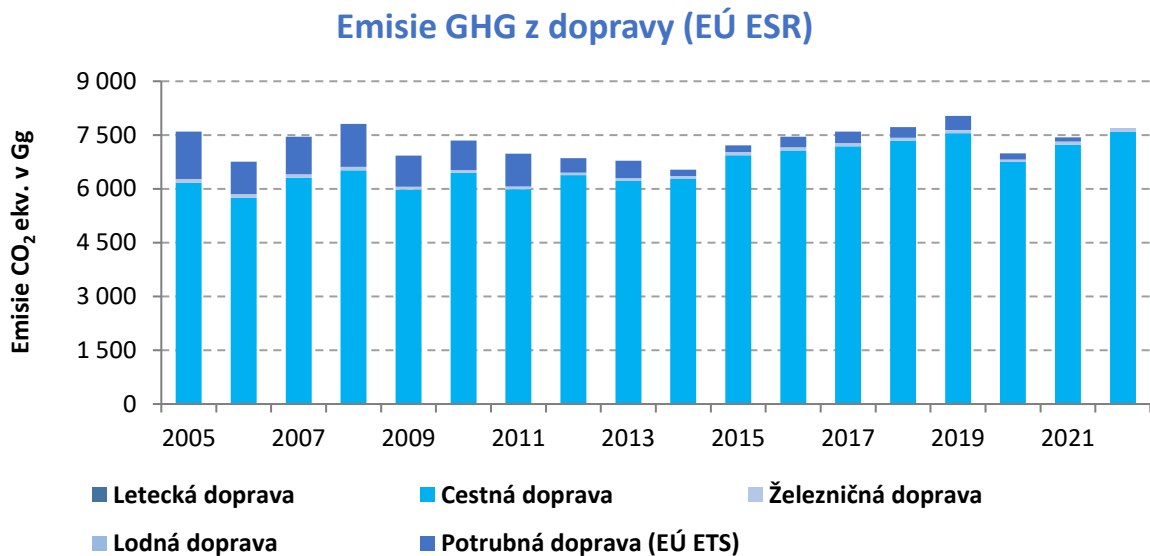
⁴ IPCC príručka pre národné inventarizácie skleníkových plynov poskytuje technicky, správny a metodologický základ pre národné inventarizácie skleníkových plynov. Zahŕňajú pokyny pre výpočet emisií a úbytkov skleníkových plynov z rôznych sektorov, ako sú energetika, priemysel, poľnohospodárstvo, lesníctvo a odpady.

⁵ Hodnotiace správy (AR4 a AR5) Medzivládneho panelu pre zmenu klímy (IPCC) poskytujú aktualizáciu znalostí o vedeckých, technických a sociálno-ekonomických aspektoch zmeny klímy.

3.3 Emisie EÚ ESR v doprave

Takmer všetky emisie pochádzajúce z dopravy spadajú pod EÚ ESR, okrem potrubnej dopravy. V podiely ide o 99 % všetkých emisií produkovaných v tomto sektore. Výnimku tvorí len potrubná doprava, ktorá patrí pod EÚ ETS, ale dlhodobo má klesajúci trend z približne 17 % podielu v roku 2005 na súčasných 0,2 %. Tento pokles zmenil celkový trend z pohľadu alokácie emisií pre jednotlivé spôsoby dopravy, kde výrazne vzrástol podiel cestnej dopravy na úkor práve klesajúcej potrubnej dopravy. Rozdelenie emisií, medzi kategórie v rámci dopravy, je znázornené na **Obrázku č. 9**. Z obrázku je jasne viditeľný trend rastu emisií z cestnej dopravy, prerušený je len v období COVID pandémie.

Obrázok č. 9: Rozdelenie a trend emisií EÚ ESR a EÚ ETS do kategórií v sektore doprava.

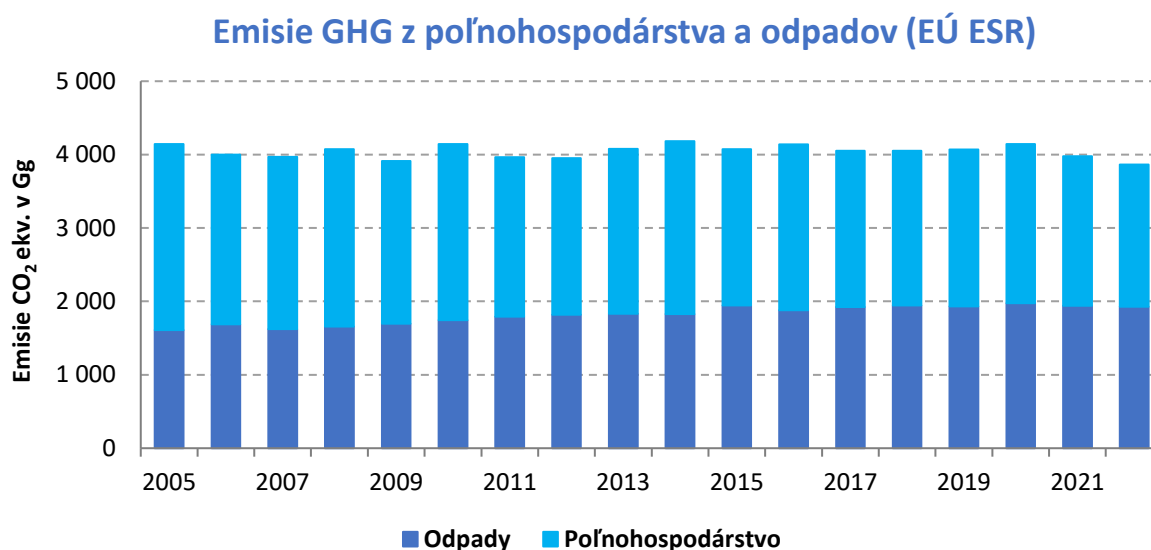
3.4 Emisie EÚ ESR v ostatných sektoroch

Emisie EÚ ESR sa alokujú okrem energetiky, dopravy a priemyslu aj do sektorov poľnohospodárstvo a odpady. V súčasnosti zahrnuté emisie v rámci EÚ ESR v sektore energetiky, najmä v oblasti budov (súkromné domy a byty, ako aj verejné budovy) a cestnej dopravy, budú v budúcom systéme obchodovania s emisijnými kvótami v rámci balíka Fit for 55 podliehať prísnejšiemu regulovaniu.

Poľnohospodárstvo a odpady zostávajú stále mimo prísnej regulácie a je nutné zintenzívniť snahu o regulovanie emisií aj v týchto sektoroch na národnej úrovni.

Od roku 2020 emisie majú skôr stagnujúci (sektor odpady) respektíve klesajúci trend (sektor poľnohospodárstvo). K poklesu emisií v sektore odpadov došlo najmä znížením emisií metánu zo skládkovania tuhého odpadu, v trende má sektor odpadov rastúcu trajektóriu a to aj z dôvodu používania kumulatívnej metodiky v kategórii skládkovanie tuhých odpadov. Po roku 2005 je v sektore poľnohospodárstvo viditeľný stagnujúci trend emisií, situácia v celom sektore sa zastabilizovala najmä stavy zvierat a spotreba hnojív do poľnohospodárskej pôdy. Od roku 2020 je viditeľný pokles stavov vybraných druhov hospodárskych zvierat (hydiny ošípaných a mliečnych druhov hovädzieho dobytku) a spotreby dusíkatých anorganických hnojív, dôvodom je najmä redukcia stavov kvôli zlej ekonomickej situácií v živočíšnej výrobe a vysokým cenám zemného plynu, ktoré tlačia na rast cien hnojív a ich zníženej spotreby. Viac informácií na **Obrázku č. 10**.

Obrázok č. 10: Rozdelenie a trend emisií EÚ ESR do kategórií v sektore poľnohospodárstvo a odpady.

Emisie v EÚ ESR medzi rokmi 2005 a 2012 poklesli o 15.5 % (predpoklad za rok 2022 je až 22.9 % pokles). Najväčší absolútny pokles od roku 2005 badať v sektore domácností vďaka rekonštrukciám a zatepľovaniu budov, ako aj vo výrobe elektriny a tepla, kde pokles emisií súvisí s postupným nahradzovaním tuhých palív zemným plynom, zvyšovaním účinnosti výroby tepla a nárastom spotreby biomasy. Emisie z dopravy však zaznamenávajú kontinuálny nárast spôsobený nárastom počtu áut a zvyšovaním intenzity dopravy, ako aj relatívne vysokým priemerným vekom vozidiel na Slovensku.

4. BUDÚCNOSŤ SYSTÉMU EÚ ETS

Krajiny Európskej únie definitívne schválili reformu trhu s emisnými kvótami, ktorá počíta so spoplatnením emisií z vykurovania budov a cestnej dopravy od roku 2027. V prípade leteckej dopravy, Rada a Európsky parlament dosiahli predbežnú politickú dohodu o revízii pravidiel systému EÚ na obchodovanie s emisiami (EÚ ETS), ktoré sa vzťahujú na leteckú dopravu. Na základe dohody sa systém EÚ ETS bude uplatňovať na vnútroeurópske lety (vrátane letov do Spojeného kráľovstva a Švajčiarska), zatiaľ čo systém [CORSIA](#)⁶ sa bude vzťahovať na mimoeurópske lety do tretích krajín a z tretích krajín, ktoré sa zúčastňujú na systéme CORSIA, a to od roku 2022 do roku 2027.

⁶ CORSIA je schéma na vyvažovanie uhlíka a zníženie emisií uhlíka pre medzinárodné lety, s cieľom obmedziť dopad leteckej dopravy na zmenu klímy. Bolo vyvinuté Medzinárodnou organizáciou pre civilné letectvo (ICAO) a prijaté v októbri 2016. Jeho cieľom je dosiahnuť klimaticky neutrálny rast od roku 2020. CORSIA využíva nástroje politik obchodovania s uhlíkom na vyvažovanie emisií CO₂: prevádzkovatelia lietadiel musia zakúpiť emisné kvóty na trhu s uhlíkom. Od roku 2021 je schéma dobrovoľná pre všetky krajiny až do roku 2027.

Rada a Európsky parlament sa dohodli na postupnom zrušení bezodplatných emisných kvót pre odvetvie letectva, a to 25 % v roku 2024, 50 % v roku 2025 a 100 % v roku 2026. To znamená, že s kvótami sa bude obchodovať formou aukcie v plnom rozsahu od roku 2026.

V rámci [revízie smernice o ETS](#) v roku 2023 bol vytvorený nový systém obchodovania s emisiami s názvom EÚ ETS 2, ktorý je oddelený od existujúceho systému EÚ ETS. Tento nový systém bude pokrývať a mitigovať emisie CO₂ zo spaľovania palív v budovách, cestnej doprave a ďalších odvetviach (najmä v malom priemysle, na ktoré sa nevzťahuje existujúci systém EÚ ETS).

Systém bude dopĺňať ostatné politiky európskej [zelenej dohody](#) v pokrytých sektoroch a pomôže členským štátom dosiahnuť ich ciele v oblasti znižovania emisií podľa [nariadenia o spoločnom úsilí \(EÚ ESR\)](#). Zníženie emisií v týchto sektoroch doteraz nepostačovalo na to, aby sa EÚ pevne priblížila k svojmu cieľu klimatickej neutrality do roku 2050. Cena uhlíka stanovená v rámci EÚ ETS 2 bude trhovým stimulom pre investície do obnovy budov a nízkoemisnej mobility. Systém EÚ ETS 2 začne plne fungovať v roku 2027.

Hoci pôjde o systém "cap and trade", podobne ako existujúce EÚ ETS, EÚ ETS 2 sa bude vzťahovať na emisie na vyšších úrovniach. Povinnosť monitorovať a nahlasovať svoje emisie budú mať dodávatelia palív, a nie koneční spotrebitelia, ako sú domácnosti alebo používatelia automobilov. Tieto subjekty budú regulované v rámci EÚ ETS 2, čo znamená, že budú musieť odovzdať dostatočné množstvo kvót na pokrytie svojich emisií. Regulované subjekty budú tieto kvóty nakupovať na aukciách. Limit EÚ ETS 2 bude stanovený tak, aby sa emisie do roku 2030 znížili o 42 % v porovnaní s úrovňami z roku 2005. Všetky emisné kvóty v rámci EÚ ETS 2 sa budú predávať formou aukcie a časť príjmov sa použije na podporu zraniteľných domácností a mikro-podnikov prostredníctvom osobitného sociálneho klimatického fondu (SCF). Členské štáty budú povinné použiť zvyšné príjmy z EÚ ETS 2 na opatrenia v oblasti klímy a sociálne opatrenia a budú podávať správy o tom, ako sa tieto peniaze použili. Legislatívny rámec EÚ ETS 2 je uvedený v [smernici o ETS](#).

Názov: **SPRÁVA O EMISÁCH EÚ ETS A EÚ ESR ZA ROK 2022**

Inštitúcia: SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE

Autori: JOZEF OREČNÝ
KRISTÍNA TONHAUZER
JÁN HORVÁTH
MARCEL ZEMKO
ROMAN MACH
JANKA SZEMESOVÁ

Editori: PETRA KRŠÁKOVÁ

Dátum: 18. APRÍLA 2024
Verzia: 1

Strany: 13
ISBN: 978-80-99929-75-4
EAN: 8798099929754

